

Kind en anesthesie

Inhoud

Inleiding	3
Voor uw bezoek aan het POS	3
Uw bezoek aan het POS	3
Gesprek met polikliniekassistenten	4
Gesprek met een gespecialiseerd verpleegkundige	4
Vorm en toediening van anesthesie	4
Goedkeuring door de anesthesioloog	5
Operatiedatum	5
Vorbereiding op de operatie	5
Websites	5
Let op!	6
Wat neemt u mee naar het ziekenhuis?	6
Dag van de operatie	7
Nuchter	7
Medicijnen	8
Vorbereiding	8
Ouderbegeleiding	9
Begeleiding van uw kind	9
Na de operatie	10
Bijwerkingen	10
Pijnbestrijding	10
Vragen	10
Wanneer naar een kinderziekenhuis?	11

Binnenkort wordt uw kind geopereerd in Ziekenhuis Gelderse Vallei. Operaties bij kinderen gebeuren meestal onder algehele anesthesie (narcose) waarbij uw kind in slaap wordt gebracht. Bij sommige operaties wordt ook nog een plaatselijke verdoving toegediend.

In deze folder krijgt u informatie over de anesthesie, zodat u en uw kind weten wat er gaat gebeuren. Daar waar in de tekst operatie staat, kan ook behandeling of onderzoek worden gelezen. Heeft u of uw kind na het lezen van deze folder nog vragen, dan kunt u deze stellen aan de medewerkers van het preoperatief spreekuur (POS).

U (en/of uw kind) heeft ingestemd met het ondergaan van een operatie bij uw kind onder een vorm van anesthesie. Om te zorgen dat uw kind de operatie verantwoord en veilig kan doorstaan, bezoekt u samen met uw kind vooraf het POS van de afdeling anesthesiologie.

Voor uw bezoek aan het POS

Wilt u voor uw bezoek aan het POS deze folder goed doorlezen en de vragenlijst invullen? Zo kunnen we uw bezoek aan het POS zo efficiënt mogelijk laten verlopen. Neem bij uw bezoek aan het POS een actueel overzicht mee van de medicijnen die uw kind gebruikt. U kunt dit opvragen bij uw apotheek.

Uw bezoek aan het POS

Op het POS kunt u de volgende medewerkers ontmoeten:

- polikliniekassistenten
- apothekersassistenten
- gespecialiseerd verpleegkundigen
- anesthesiologen
- arts-assistenten in opleiding tot anesthesioloog
- co-assistenten in opleiding tot arts

Afhankelijk van de gezondheid van uw kind, het medicijngebruik en de soort operatie kunt u met meerdere van deze medewerkers te maken krijgen. De medische eindverantwoordelijkheid op het POS ligt bij de anesthesioloog. De anesthesioloog is een medisch specialist die gespecialiseerd is in verschillende vormen van anesthesie, pijnbestrijding en de intensieve zorg rondom de operatie.

De vakgroep anesthesiologie verzorgt het tweede jaar van de opleiding tot anesthesioloog en is ook betrokken in de opleiding van studenten

geneeskunde tot arts. Dit is de reden dat u en uw kind op het POS ook te maken kunnen krijgen met arts-assistenten in opleiding tot anesthesioloog en met co-assistenten in opleiding tot arts.

Gesprek met polikliniekassistenten

U meldt zich samen met uw kind eerst bij de ontvangstbalie. Het kan zijn dat u even moet wachten in de wachtkamer, neem dan gerust een kop koffie, thee of een bekertje water.

Als u aan de beurt bent, spreekt u eerst met de poli-assistente. Zij controleert of u deze folder heeft ontvangen, de vragenlijst voor (of samen met) uw kind heeft ingevuld en of u een actueel medicatie overzicht van uw kind bij u heeft. Een apothekersassistente of gespecialiseerd verpleegkundige zorgt ervoor dat de medicijnen die uw kind op dit moment gebruikt, op de juiste manier in het dossier vermeld worden. Dit heet medicatieverificatie.

Gesprek met een gespecialiseerd verpleegkundige

Hierna krijgt uw kind samen met u een gesprek met een van de gespecialiseerd verpleegkundigen van het POS. Zij neemt de vragenlijst met u door en stelt vragen over de gezondheid, ziektegeschiedenis, overgevoeligheden van uw kind en hoe eerdere ervaringen met anesthesie zijn geweest.

Uw kind krijgt een lichamenlijk onderzoek: hart en longen worden beluisterd, gewicht en lengte worden zo nodig (na)gemeten en vanaf 14 jaar worden ook de bloeddruk, het zuurstofgehalte en de polsfrequentie gemeten.

Vervolgens wordt besproken welke vormen van anesthesie er mogelijk zijn en wat de eventuele risico's zijn. Bij sommige operaties is het mogelijk uw kind, nadat het in slaap is gebracht, een plaatselijke verdoving te geven. Dan doet de operatiewond bij het ontwaken minder pijn. Als een plaatselijke verdoving mogelijk is, wordt dat op het POS met u besproken. De gespecialiseerd verpleegkundige geeft u en uw kind ook voorlichting over het verblijf in ons ziekenhuis en het verwachte traject na de operatie.

Vorm en toediening van anesthesie

Welke vorm van anesthesie voor uw kind het meest geschikt is, hangt af van de leeftijd, lichamenlijke conditie, medicijngebruik en het soort operatie dat uw kind ondergaat. In het algemeen krijgen kinderen een algehele anesthesie. Dit betekent dat uw kind helemaal slaapt gedurende de operatie.

Uw kind mag aangeven wat zijn of haar voorkeur is voor het in slaap brengen. Dit kan door een prikje (infuus) of door een kapje dat over neus en mond geplaatst wordt. Een kapje wordt meestal gebruikt bij jongere kinderen (tot circa 8 jaar en/of een lichaamsgewicht tot 40 kilo). Oudere en zwaardere kinderen worden meestal in slaap gebracht met een prikje. Op de plaats

waar geprikt wordt, wordt de huid van tevoren ingesmeerd met een verdovende zalf ('toverzalf'), zodat uw kind het prikje niet of nauwelijks voelt.

Uiteindelijk bepaalt de anesthesioloog in overleg met u en uw kind, op welke manier uw kind in slaap wordt gebracht. In het belang van de veiligheid voor uw kind, kan het voorkomen dat de procedure van het in slaap brengen van uw kind op de operatiekamer toch net iets anders verloopt.

Goedkeuring door de anesthesioloog

De anesthesioloog kijkt de medische gegevens van uw kind na en vult deze eventueel aan. De anesthesioloog is degene die bepaalt of uw kind geopereerd kan gaan worden.

Het kan zijn dat er nog meer gegevens nodig zijn, bijvoorbeeld uit andere ziekenhuizen. Ook is mogelijk dat bepaalde waarden in het bloed moeten worden bepaald of dat vervolgonderzoek bij een kinderarts noodzakelijk is. De anesthesioloog die u en uw kind ziet op het POS, is vaak niet de anesthesioloog die later op de operatiekamer voor uw kind zorgt. Hetgeen met u en uw kind op het POS is afgesproken, wordt op de operatiekamer uitgevoerd. Tenzij er actuele veranderingen in de gezondheid of het medicijngebruik van uw kind zijn waardoor het anesthesiologisch beleid moet worden aangepast.

Operatiedatum

Na uw gesprek op het POS krijgt u niet altijd gelijk een operatie datum voor uw kind te horen. De operatie kan pas definitief ingepland worden als alle gegevens van uw kind bekend zijn. Daarnaast kan het zijn dat uw kind op een wachtlijst staat.

Wij proberen om u tenminste 2 weken voor de operatie van uw kind te informeren over de geplande datum. U krijgt hierover een brief en/of e-mail. Heeft u vragen over de opname van uw kind? Belt u dan met het bureau opnameplanning (0318) 43 45 50.

Vorbereiding op de operatie

Websites

Afhankelijk van de leeftijd van uw kind is het verstandig uw kind voor te bereiden op de operatie. Als ouder weet u vaak zelf het beste waar uw kind behoefte aan heeft. Het is goed om zo eerlijk mogelijk naar uw kind te zijn zodat uw vertrouwensband blijft bestaan.

Om u daarin te ondersteunen hebben wij een video ontwikkeld voor kinderen die in dagbehandeling geopereerd worden en voor kinderen die blijven overnachten.

Deze zijn op de volgende websites te vinden:

- <https://www.geldersevallei.nl/patient/afdelingen/kinderafdeling-jongerenafdeling/Voorlichtingsvideo/inhoud/>
- <https://www.geldersevallei.nl/patient/afdelingen/kinderdagbehandeling>

Wij raden deze voorlichtingsvideo's aan vanaf de leeftijd van 4 jaar.

Let op!

Als de volgende situatie zich voordoet, moet u contact opnemen met de afdeling opname van het ziekenhuis, telefoonnummer: (0318) 43 45 50.

Het kan zijn dat de operatie moet worden uitgesteld:

- als uw kind op de dag van de operatie ziek is en/of koorts heeft (meer dan 38°C)
- als de operatie gepland is binnen 2 dagen na inenting voor DKTP/ HIB/ meningokokken/ pneumokokken of binnen 2 weken na een BMR-inenting
- als uw kind in de 3 weken vóór de operatie in contact is geweest met een kinderziekte die het zelf nog niet heeft gehad (bijvoorbeeld waterpokken)

Wat neemt u mee naar het ziekenhuis?

Komt uw kind voor dagbehandeling en gebruikt hij of zij medicatie? Neemt u deze dan mee zodat uw kind de medicatie na de operatie kan gebruiken.

Uw kind mag zijn/haar favoriete knuffel(s) meenemen naar het ziekenhuis. Gebruikt uw kind nog een speen of iets anders waar het goed mee slaapt, dan is het handig deze ook mee te nemen.

Specifieke voeding voor na de operatie (bijvoorbeeld flesvoeding) kunt u ook meebrengen. Uw kind zal behoefte hebben aan de vertrouwde dingen van thuis.

U krijgt op de kinder- en jongerenafdeling een blauw operatiejasje dat u bij uw kind aan mag trekken. Onderbroek en sokken mogen hieronder aan blijven. Ook krijgt uw kind een polsbandje om gedurende de opname. Het is in het kader van identificatie van belang om dit bandje gedurende de hele opname te dragen.

Het is praktisch en prettig voor uw kind als hij of zij comfortabele kleding draagt in verband met het verkleden voor en na de operatie.

Dag van de operatie

Uw kind wordt voor de operatie in slaap gebracht. We noemen dit onder narcose brengen, zodat hij/zij van de operatie niets merkt. Uw kind komt pas weer bij wanneer de operatie achter de rug is en kan zich hier niets van herinneren.

Nuchter

Uw kind moet nuchter zijn (en mag dus niets gegeten en gedronken hebben) voor de operatie. Waarom? Tijdens de anesthesie verdwijnt de slik- en hoestreflex. Deze slikreflex voorkomt dat de maaginhoud naar de longen terugloopt. Als dit gebeurt, kan dat een ernstige longontsteking tot gevolg hebben.

Nuchter zijn houdt in:

- tot 6 uur voor het opnametijdstip in het ziekenhuis mag hij/zij nog gewoon eten. De 6 uur voor het opnametijdstip mag uw kind niets meer eten.
- tot aan het vertrek naar het ziekenhuis mag uw kind alleen de volgende vloeistoffen drinken:
  - ◊ water
  - ◊ suikerwater
  - ◊ thee (met suiker)
  - ◊ aanlenglimonade
  - ◊ waterijsjes

Overigens is een klein slokje water om medicijnen in te nemen, altijd toegestaan.

Krijgt uw kind borstvoeding, dan mag dit tot 4 uur voor het opnametijdstip in het ziekenhuis gegeven worden.

Als uw kind toch iets eet, is het niet verantwoord om de anesthesie toe te dienen en kan de operatie niet doorgaan.

Voorbeelden:

- uw kind wordt 's ochtends om 9.00 uur verwacht in het ziekenhuis. Uw kind kan dan tot 3.00 uur 's nachts (6 uur voor het opnametijdstip) nog gewoon eten. Daarna (dus na 3.00 uur) mag uw kind nog de toegestane vloeistoffen gebruiken tot aan het moment van vertrek naar het ziekenhuis.
- uw kind wordt 's middags om 14.00 uur verwacht in het ziekenhuis. Uw kind kan dan tot 8.00 uur 's ochtends (6 uur voor het opnametijdstip) nog gewoon eten. Daarna (dus na 8.00 uur) mag uw kind nog de toegestane vloeistoffen gebruiken tot aan het moment van vertrek naar het ziekenhuis.

Medicijnen

Als uw kind medicijnen gebruikt, kunnen deze over het algemeen gewoon worden ingenomen. Een klein slokje water om medicijnen in te nemen is altijd toegestaan. Gebruikt uw kind insuline, dan moet de dosis op de dag van de operatie worden aangepast. Om hierover het juist advies te krijgen, wordt op het POS een afspraak voor u en uw kind gemaakt bij een diabetesverpleegkundige of een kinderarts.

Vorbereiding

In de meeste gevallen (behalve bij spoedoperaties) is in overleg met de anesthesioloog op het POS een keuze gemaakt uit de verschillende vormen van anesthesie en de toediening hiervan.

Tijdens het opnamegesprek op de kinder- en jongerenafdeling legt de verpleegkundige (in sommige gevallen aan de hand van een fotoboek) uit hoe de dag gaat verlopen. Heeft uw kind (of u) nog vragen, stelt u deze dan aan de verpleegkundige.

Mocht uw kind via een prikje gaan slapen, dan wordt de verdovende zalf ('toverzalf') bij uw kind aangebracht op de handrug en in de elleboogplooi van een van de armen.

Er zijn pedagogisch medewerkers op de afdeling aanwezig die indien nodig, uw kind kunnen ondersteunen in de voorbereiding op de operatie.

Ouderbegeleiding

Tijdens het toedienen van de anesthesie mag een van de ouders altijd bij het kind aanwezig zijn. De begeleiding van uw kind is niet verplicht, maar wel gewenst. Als u aanwezig wilt zijn bij het toedienen van de anesthesie, is het van belang dat u zelf goed gegeten heeft. Dit om te voorkomen dat u onwel wordt in de operatiekamer. Als de toediening van de anesthesie anders verloopt dan voorzien, kan de anesthesioloog u vragen de operatiekamer te verlaten.

Begeleiding van uw kind

Uw kind wordt liggend of zittend in slaap gebracht. Het is van belang dat uw kind rustig blijft. Stel uw kind gerust als hij/zij tegenstribbelt. U kunt rustig en zachtjes tegen uw kind praten, strelen of de hand vasthouden.

Sommige kinderen vertonen onrustig gedrag tijdens het in slaap vallen. Hier hoeft u niet van te schrikken; dit komt vaker voor als een kind onder anesthesie gebracht wordt. Bovendien merkt uw kind er zelf niets van, omdat hij/zij al bijna slaapt.

Als uw kind onder anesthesie is, wordt u verzocht naar de afdeling terug te gaan. Bij korte KNO ingrepen (buisjes of neus- en keelamandel operaties) kunt u vaak op de gang wachten tot de ingreep klaar is.

Na de operatie

Na de operatie gaat uw kind naar de uitslaapkamer waar de benodigde zorg wordt verleend. Een van de ouders mag aanwezig zijn bij het ontwaken van uw kind. Zodra uw kind goed wakker is, gaat hij/zij terug naar de kinder- en jongerenafdeling. U moet er rekening mee houden dat uw kind na de operatie wat slaperig, huilerig, onrustig, verward of agressief kan zijn. Uw troost betekent in deze situatie veel voor uw kind. Als uw kind nog pijn heeft of misselijk is, kunt u dit aangeven bij de verpleegkundige.

Wij adviseren om het de eerste 24 uur na de operatie nog wat rustig aan te doen. Dus laat uw kind niet gymmen of trampolinespringen.

Bijwerkingen

- Kinderen zijn niet vaak misselijk na een operatie. Kinderen die last hebben van wagenziekte, kunnen wel misselijk worden. Ook kinderen die aan hun ogen of oren geopereerd zijn, kunnen misselijk worden. Uw kind kan medicijnen krijgen tegen de misselijkheid.
- Al bestaande aandoeningen kunnen door de operatie tijdelijk verergeren. Als dit bij uw kind wordt verwacht, bespreekt de anesthesioloog dit met u.
- Het duurt enige tijd voor de laatste anesthesiemiddelen uit het lichaam zijn verdwenen. Omdat ook de genezing van de wond energie kost, kan uw kind na de operatie nog wat suf en slaperig zijn.
- Uw kind kan hees zijn of keelpijn hebben door de beademingsbuis. Dit gaat vanzelf over.

Pijnbestrijding

Tijdens de ingreep krijgt uw kind maximale pijnbestrijding. Bij ontslag krijgt u een recept mee voor pijnbestrijding. Ook krijgt u uitleg over hoe en hoe vaak u dit kunt geven. Bij ingrepen in dagverpleging (uw kind mag dezelfde dag naar huis) heeft u dit recept al eerder ontvangen op het POS.

Vragen

Hoewel wij beseffen dat een ingreep onder anesthesie zowel voor kind als ouder een belasting is, hopen wij dat door deze informatie en de inzet van alle betrokkenen, het verblijf in het ziekenhuis naar tevredenheid verloopt. Heeft u nog vragen, dan kunt u daarmee terecht bij de verpleegkundigen en bij de behandelend medisch specialisten.

Wanneer naar een kinderziekenhuis?

Kinderen die (ernstig) ziek zijn, jonger dan 3 maanden of te vroeg geboren, zuigelingen jonger dan 6 maanden moeten, volgens de landelijke richtlijnen, in een kinderziekenhuis geopereerd worden.